

ИСТИНАТА ЗА ЯВОРОВЪ.

Името на Яворова трѣба да е скъпо за сърцето на всѣки българинъ. Защото тоя мургавъ, приведенъ, затворенъ въ себе си тракиецъ, даде ключъ за разкриване потайното, което стои въ глѣбинитѣ на нашата душа и което чертае нашата орисъ. Неговитѣ пѣсни, колкото и лични да сж, носятъ общи елементи, защото Яворовъ бѣ голѣмъ поетъ. А истинскитѣ поети сж прорицатели на племето си.

Жестока бѣ сждбата за Яворова: тя струпа въ сърцето му мъжки и съмнения, които не всѣки може да понесе. Неговитѣ пѣсни сж чадни пламъци, които озаряватъ язвитѣ на не една само човѣшка болка. Страданието е жребия на тоя поетъ. И като върхъ на неговитѣ изпитни — дойде трагедията съ Лора, неговата загадъчна сплътница, трагедия, която разгроми живота му.

Но ако сждбата не бѣ милостива къмъ тоя синъ на страстта и съмнението, то и хората отъ неговото време не бѣха по-малко жестоки отъ нея. Отъ неговата неволя тѣ устройха пиршество, дето му поднесоха най-отровната напѣтка: клеветата. Тая клевета бѣ върхътъ на мъжитѣ на Яворова и той не можа да я понесе....

Но безгранична е човѣшката жестокость: дори и смъртта на тоя мъченикъ не смути злоезичието на тия, които не можеха да му простятъ, че има слава: злата мълва за него продължава да се шири още. И той предчувствуваше това, затова остави своя заветъ: ако има нѣколцина, които да го обичатъ, нека разкриятъ истината за неговия край, като публикуватъ документитѣ по следственото дѣло.

Тия документи излизатъ вече отъ пращнитѣ лавици на архивата, за да донесатъ истината за трагедията на Яворова. Нека тая истина озари всички съвести, за да грейне лъчезарната легенда за любовта и смъртта на поета.

София, 10 августъ 1925 г.

Ас. Златаровъ.